

PBEUS

A rtá. Un trimestre. . . . .
A Fora. Any . . . . .
Al Extranjer. Id. . . . .

Número solt
10 ets.

Redacció i Administració:
Quatre Cantóns, 3
ARTA (Mallorca)

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

POLITICA LOCAL

El bony s'ha ablanit un poc, no hi ha cap dupte; i suposat que no s'ha esclatat, anem a parlar amb serenitat dels aconteixements locals durant aquesta setmana i deixem anar les bromes, qu'estam dins sa Corema i no és hora d'aixó. Anem a fer historia i res mes.

Com ja varem dir, el Comitè lliberal va esser cridat a Palma, aont (heu sabem de boca seva) hi anaren molt frets. Però lo cert és qu'en vengueren ben calents, i a sa tornada digueren i repetiren tant que duien ordres de suspèn dre tot l'Ajuntament que posaren en alarma a tota la població. I efectivament anaren a fer treure de la Sala la llista de ex-retgadors per enviarla a Ciutat a fi de que el Governador procedís a anomanar els interins.

Ningú duptá gens de que fossen capassos de fer-ho i tothom sap que quant un Governador vol, per un motiu qualsevol, per petit que sia, se destitueix un Ajuntament i en paus. Lo que ningú creia que hi pogués haver aquí persones capasses de causar semblants atropells en pobles tan unificats com el nostre. I l'extranyesa era i és encare de cada moment més grossa, al pensar que casi tots els qui provocaven aquest trastorn dins el Municipi, son senyors que diuen que estimen Artá, que sempre havien militat entre la gent d'orde i fins diuen que pretenen esser tant de *les dretes* com el qui més.

¿I que ha passat? Lo que no podia esser de menos. Qu'el poble que fins ara s'ho havia pres amb sang freda i com qui contemplar un joc de nins, el poble qui d'un principi les armava broma creguent que anaven de berbes, al veure que la cosa s'engrescava, que se posava seria i que ja anaven a pegá'l cop, se redressá com un sol homo, i comensá per deixar-los tots sols, fer-los amples, fugir d'ells i alentar al quefe de les dretes artanenques D. Pere Morell, perque els-e demostrás que'l seu inflament era foc d'encenais, i que si tenien la força del poder imposat desde dalt, en camvi no contaven amb l'opinió popular que's lo que necessita tot partit que aspira a governar.

No sé quins vents degueren dur aquest estat d'opinió a coneixement del candidat D. Juan March, la qüestió és que quant s'esperava l'arribada d'un delegat o del Ofici de suspensió *pub-*

pub, pop pop se presentá el diumenge decapvespre aquell senyor inesperadament en el Centre lliberal. Aquest estava desert. El Comitè no hi era; però se va corre a cercar-los i comparegueren tenguent Junta extraordinaria. I se veu que'l candidat, qu'hi de esser llest ferm, de cop vegé la realitat: la desorganización completa en qu'estan, la falta de opinió favorable, la curtesa de la llista de socis, i lo pitjor la inharmonia que entre tots ells reina. I com no? No poguent confiar amb les armes de ells i interesant-li únicament dursen d'Artá tots els vots possibles, aná a fer proposta d'avenencia amb D. Pere Morell, el qual dignament li digué, que si bé creia una inoportunitat la proposta d'avenencia després de les amenasses i... *ateses* de les derrerres setmanes, mirant únicament a la pau i al be del poble s'avenia a consultar als seus seguidors per si creien convenient entrar en negociacions i pactar.

—Qu'ha vengut després de tot aixó?

—El redressament de la gent de orde del partit de dretes es estat general i com més ha anat mes totols han quedats, fins an el punt de que n'hi ha d'ells mateixos que regoneixen ja francament el seu fracás.

A una petita i no general insinuación de D. Pere Morell, el dia de St. Jusep a vespre comparagueren a la posada dels Olors cincents o siscentos homos disposts a tot, an els quals va explicar ell, amb la correcció i finura qu'el caracteriza, l'entrevista tenguda amb el Sr. March i la formula per aquest presentada i vegent qu'el sentir momentani del públic era de que no podia ni devia accedir a la proposta senza desmereixer la dignitat del poble, proposá que s'hi pensás alguns dies i el dimecres a vespre novament estaria dispost a rebre del public proposicions de la contesta que se devia tornar a l'agrupació lliberal.

Si gent acudí el primer dia, tanta o més s'en presentá el dimecres. D. Pere Morell feu atinades reflexions sobre la conveniencia de mirar sempre en la resposta el be que Artá en paga treure i demaná que tothom expressás noblement el seu sentir.

De diferents endrets de la sala sortiren veus exposant l'opinió general que en concert era: Que en

quant a les eleccions de diputats se accedis per conveniencia pública no del partit, a entrar en negociacions sempre partint de la basse de que hi ha d'haver una diferencia de vots que no fassí paréixer una claudicació del partit qui té tota la forsa del poble, com recentement ha demostrat copant en varies eleccions l que en quant a les eleccions de retgadors s'otorgui la minoria o una representació proporcional an el representant del partit lliberal de Artá pero mai als elements extranyes a la nostra vila.

Aquest criteri era el dominant i per determinar amb tota fixesa la diferencia de vots que en una avenencia, hi ha d'haver entre dues candidatures s'otorgá un ample vot de confiança a D. Pere Morell però prevenint-lo que si veia qu'era denigrant un arregió que constás amb l'entusiasme de tots i la disposició general de demostrar que les dretes artanenques son invencibles.

Hi hagué molta d'animació i maneballetes i visques.

Hem de fer constar que D. Juan March al entrevistarse amb D. Pere Morell li comunicá per endevant que el comitè acabava d acordar la no suspensió del Ajuntament.

Aquest es l'estat actual de la política dins Artá, i ara me permetin un consell els elements lliberals.

No vos he de creare tan encogats per la passió que deixen de veure clarament la realitat. Els somnis de arrollar la casa dels Olors, de treure una Majoria, de que tothom estaua amb voltros etc. etc. sapós que ja s'han esvaits; idò ara posauvos la ma an el pit i pensau que la pau d'Artá, que l'orde dins la vila que la tranquilidat d'esperit dels qui son els administradors de la vila, val més que tots els bens, que totes les convenencies i fins que totes les promeses dels qui desde fora vos han exaltats.

Els qui verament sou lliberals, seguiu professant el vostro ideal, pero per are qui vos falta l'opinió pública aconhortauvos d'anar en una avenencia, i si un dia arribau a tenir conquistada l'opinió i creis de bona fé que la majoria es vostra provocau unes eleccions i demostrau ho; en aquell cas, tothom aplaudirá la vostra conducta.

Tots som artanenques, però no basta. Hem de demostrar amb obres que som també «uns bons artanenques».

El reporter nou.

ASOCIACIÓ PER LA CULTURA DE MALLORCA

Hem rebut un manifest que alguns amics de la cultura de Mallorca dirigeixen a tots els qui estimen la nostra regió per treure-los d'aquella passividat en qu'estam i constituir una agrupació que realitzi la patriótica tasca de elevar espiritualment a Mallorca per tots els medis de que se valen els pobles cultes.

Aquesta crida va refrendada amb les firmes de lo més selecte de Ciutat i pobles, de persones que tenen un nom ben conegut de tothom com a treballadors incansables i de molt de temps ensá figuren entre els capdavanters del moviment cultural que se nota dins Mallorca.

Voldriem fossen molts els qui responguessen an aquesta crida i conseguessa abrandar tota l'Illa en aquest sa ideal de fer vera cultura, no cultura postissa que tant poc escau i que tant de mal ha fet fins avui, essent la causa

del gran atrás en que se troba el poble mallorquí.

Perque tothom el pugui conéixer a continuació el publicam íntegre i el qui de la nostra vila en vulgui esser que se dirigezca al representant artanenc sa firma del qual va entre les del document.

MALLORQUINS:

Passada tota una época de somnis i de campanyes idealistes, uns quants homos de bona voluntat, no massa joves per no viure amb sos peus en terra, ni massa vells per haver caigut dins un gris escepticisme, han cregut necessari fer un cridament a tots els qui senten amor per Mallorca i crear un haç d'unó ferm i ample on hi capien tots.

Es un fet positiu que l'esperit individualista o de petites agrupacions de homos prospera i floreix a tot arreu de Mallorca traduint-se en un major benestar i en una actitud més positiva

que se resol en millores i empreses de tota casta. És un fet manifest i clar que lo qu'en diuen e progrés, considerantlo únicament baix aquest aspecte, carina rapidament entre nosaltres; però també es un fet que ningú pot negar que no correspon a tota aquesta elevació material una elevació espiritual essencialment mallorquina quan a tot arreu de Mallorca hi floreix solitariament un gran nombre d'esperits selectes que podrien guiar les multituds i fer-les caminar per aqueixa via maravillosa de la nostra essència, una mica obstaculizada avui.

Arreplegats tots aquests calius solitaris podria encendre's un gran foc que prengués per tot arreu.

Cadascun d'ells, que duen dins el seu cor com lo mes viu i sant un ver amor a Mallorca, tendria a cada moment la calor, l'entusiasme i l'ajuda de tots els altres i la feina seria fecunda.

Per això feia i fa falta a Mallorca una entitat que, allunyada de tota concupiscència política tal com avui se practica, se establiesca pera aunar primer tots els esforços individuals i extendre per tot arreu una neta i vera cultura mallorquina.

Pocs o molts, quedarà de fet constituïda desde aquest primer moment, i estara oberta a tothom, vengni d'on vengui, perquè en el llindar del portal de la nostra casa sols se farà una pregunta: «Estimes Mallorca?» I a tots aquells qui responguin afirmativament les obriran els braços i les donarem en mutua correspondència, el nostre cor.

«L'Associació per la cultura de Mallorca» tindrà, doncs, per objecte unificar en lo possible tots els esforços espirituals individuals, i organitzar a Ciutat i per tots els pobles actes culturals de tota mena.

Lo primer de tot, en aquest cas, es donar el nom i comunicar lo mes aviat possible l'adhesió franca de tots els qui se sentin fermats a Mallorca i a les seues coses espirituals en la més ampla de les anelles que se puguin fer. La tasca a realitzar vendrà després, concretant-se en una serie de projectes d'un caràcter general en la aplicació particular segons les circumstancies de lloc i de temps.

L'organització interior d'aquesta Associació se farà després i atenent totes les indicacions que se facin. Per unir voluntats i dirigir la vida en tots els moments, se nomenarà a un Secretari General i una Comissió central a Palma, comissions delegades en els pobles on hi hagi més de 10 associats i una comissió d'execució constituïda per la comissió central i els presidents de les delegades.

Per cada un dels treballs a realitzar se nomenarà una persona, la qual elegirà d'entre els demés associats els qui eregui convenient per ajudarli.

Cada any i en un dia que previament se determinarà, se farà una reunió general a la que han de acudir concurrents tots els associats per canviar impressions i sentir el emplaçament d'obrar durant l'any següent.

Hi ha ja, no dubtant, una serie de finalitats concretes i a les que se donarà realització a mida que ho permittin les circumstancies. De moment podem citar les següents:

«Bolletí Mensual» que reflecteixi la vida de l'Associació i en se donarà compte de tots els batxgs espirituals de la nostra terra.

«Jocs Florals de Mallorca» organització general pera que se celebren amb tota la majestat possible, una sola vegada al any i a diferents indrets de Mallorca.

«Festes Populars» cooperació a les que se celebren, procurant orientar-les donant-los un caracter ben nostre i cultural.

«Diades a la llengua.

«Cicles de conferencies en els pobles.

«Edició d'obres d'autors mallorquins. Edició d'obres d'autors universals» p'els n'fants de la nostra terra. Aquestes dues seccions d'obres tendrien una gran importancia i en tant que facilitarien sa publicació d'obres inédites satisfarien una necesidat que sols des d'aquí podria esser bellament resolta.

«Instal·lació de Biblioteques populars.

«Cooperació a propagar la parla popular.»

Per dur endavant tota aquesta tasca aquesta associació acudirà a

a) Subvencions de corporacions i entitats.

b) Donatius de persones aimadores de les nostres coses.

c) Suscripcions a cadascuna de les obres que se publiquin.

d) Quotes dels associats, que s'rien voluntaris, fessant-se el minim en una pesseta mensual.

Això no es més que adelantar en principi un esbós del programa que en una primera reunió general se puntualisaria.

Ara per ara lo que falta es que cada un dels qui rebim aquesta crida, respongui i la trameti al major nombre possible d'amics que li puguin donar calor, a fi de que lo més prest possible poguem comensar a maniobrar.

No mos contemem més amb paraules. Si de veres estimam a Mallorca fassem per ella una mica de sacrifici,

Mallorca 20 de febrer de 1923

Jume Sastre, Pre.— Andreu Bordonoy.— Joan Capó.— Guillem Colom de Soller.— Miquel Durán, d'Inca.— Llorens Garcias, d'Artá.— P. Oliver Domenge, de Felanitx.— Josep Clavel, de St. Jordi.

El cotxo dels morts

Amb so cotxo de 1.ª hi han d'anar tres dependents o sien cotxers i dos peons posats per l'empresari. Amb el de 2.ª i 3.ª dos; cotxer i ajudant. A demés tant en 1.ª 2.ª com en 3.ª classe l'Ajuntament enviarà sempre de franc el fasser com a peó.

L'empresari no podrà mai disminuir ni els dependents, ni els farots que toqui haver-hi.

En quant an els preus el terme se divideix en vila i fora-vila. Dins la vila les hores ordinaries per la conducció son de les 4 a les 7 del matí i de les 6 a les 9 i mitja del vespre, i a qualsevol hora en casos d'urgència declarada pel metje. En les hores ordinaries se qagarà:

En 1.ª 60 pts. en 2.ª 30 pts. i en 3.ª 10.

En hores extraordinaries sense urgència declarada, aquests preus se podran carregar amb 10 pts. Amb aquests preu he hi entren tots els servicis de empresari lo mateix que el

dret de fossa que abans se pagava al fasser.

A fora-vila els preus anteriors serán augmentats en 4 pts. el de 1.ª dues el de 2.ª i una el de 3.ª per cada Kilòmetro o part d'ell que haja de sortir el cotxo a fora. Aquests se conten des de la sortida de la població, i no se conta anada i venguda sinó sols la distancia.

Si l'empresari fes pagar mes dels preus indicats cau en multa, també hi cau si els dependents no guarden la deguda compostura.

Si hi agues cap enterro d'una mare i nin menor d'un any, poren utilitzar el mateix cotxo pagant com si fos un, i els qui els qui estiguin a sa llista dels pobres i no tenguin bens de cap classe serán transportats de franc.

En cas d'epidemi en que hi haja més del doble del promedi de morts ordinari l'empresari podrà utilitzar un carro en el qual podrà alicar-hi tots els bauls que hi cápiguen sense surtir ni pels costats ni per ses baranes, cubrint el carro amb ampla roba negra i creu blanca.

El qui necessiti el servici fúnebre ho ha de demanar per escrit al empresari facilitant aquest dar gratis dues papeletes impreses quedant-se una per ell i s'altre la s'endurà l'interesat i al firmar han d'aver inscrit ja el difunt en el Registre civil.

Si se demanen dos o més servicis per uua mateixa hora se donarà preferencia a qui primer ho haja demanat. L'empresari será puntual en compareixe i s'el multarà per cada minut que retrassi, presentant se tot net i amb deguda forma.

Dins la població els dependents hauran de recullir el cadavre del lloc aont se trobi com també el descarregarán; pero a fora vila se fan carrec de ell en el lloc a ont pugui arribar bonament el carruatge.

La familia ha de prestar-los l'auxili necessari per dur el mort pes de el cuarto fins al cotxo, i si es la seva voluntat podra ella mateixa fer-ne entrega an els dependents al cotxo,

Els morts han d'anar sempre dins baul, i no se podran transportar d'altra manera que amb el cotxo de la vila i el qui no l'utilisi caurà en una multa igual an el preu del cotxo de primera classe. A no ser els de la Colonia de San Pere que podran o no utilitzar el servici a sa voluntat.

De Son Servera

Plau avui an el cronista donar publicitat a sa festa que celebrarem ahir a la Parroquia en honor del gloriós Patró de l'Esglesia St. Jusep.

Ja de bon mati el nombre de comunicions fone crescutissim i l'assistenci a la Missa major i sermo, lo mateix que a sa funció des capvespre, nombrosissima també.

La Capella del Sant apareixia elegantement engalanada amb rics domasos, lluminada profusament i adornada amb multitud de flors naturals i artificials de tot colors i tamany colocades en formata, que atreien ses mirades de tots els feels com ho demostra en la delectansa en que tot-hom les contemplava.

—Ja mai s'havia vista aquí cap Capella que altar estigues compost en tant de gust i exquisites deia sovint la gent. Les molt enginyoses i manyoses capelleras, Srtes. Antonia Lluill i Catalina Riera (deim manyoses porque obra de ses seves mans es tot quant embellia

sa Capella) amb el cor inflat amb la esperansa de que l'espos de Maria les recompensarà p'el treball que quolidianament desde llarg temps enera se han imposat per l'embelliment de la seva capella son felicitades merecidament i les pregam se dignin ajuntar la nostra coral enhora bona a ses moltes que han rebudes.

—S'està organisant una gran funció teatral que ha de tenir lloc en el teatre Catolic dia primer d'abri el vespre representant-se el grndiós e imponent drama en cinc actes «Tomas Moro» Sa comissió encarragada de cercar el vestuari necessari va anar diumenge dia 18 a Capdepera a entrevistarse amb D. Francesc Fuster, Pvre., poseidor de no se quants de vestits aliosos i hermosissims. Cedi l'indical senyor a sa comissió serverina els vestits que necessitin a fi de que dita funció siga lo mes lluida possible.

La comissió es demostrà tota agraida de dit capellà per l'espontaneitat en que els e concedi lo demanat i per la diferencia de que va esser objecte per part del abans dit sacerdot.

—Tornaren després-ahir a dur cantons per l'Esglesia nova moltissims de carros duguent innumerables pessets. Si continuen anant-hi en tanta frecuencia, per a Pasco ja seran al poble totes quantes pessets hi ha tretes a sa pedrera. De ser així les obres de picapedrer podran comensar en breu.

—A l'hora en que escrivim la present cronica (dimecres a les vuit) cau abundant i copiosa pluja que refrescarà la saó anterior i favorirà el creixement i bon densenrot-lo a les plantes i abres.

Corresponsal.

De Capdepera

Diumenge passat en es local don Pere J. Forteza (a) Bibi unes quantes mines des barri de Vila Rotja representaren uns quants juguets comics que resulta de éxit dirigit per Mestre Miquel Carbó i Juan Ros a benefici de sa festa de San Juan es public va sortir tot entusiasmat. Deu faci que'n puguin donar moltes per fer més lluida la festa.

—Dilluns dia de San Jusep se celebrà an aquesta parroquia una festa que resultà bastant lluida. Tant a sa missa primera com a sa de les vuit varen esser moltes les comunicions tant de homes com de dones. A les deu se celebra Ofici, en que la Iglesia estava plena de feels i el Coro Davidic cantà la Misa «Tedeum Laudamus» d'en Perosi. El vespre hi va haver sermo de Corema i el mateix Coro estrenà uns Parenostros a tres veus compost per nostro organista i Directó D. Sebastia Pascual.

La mes cumplida enhorabona an els obrers d'aquesta festa per lo bé que l'han organizada,

Els congregants estan preparant el drama «Ayer y Mañana» i el saine Ratones en trampa per representá per les festes de Pasco.

—Dimecres a sa dematinada va comensá a fe una brusca ben espessa que durà casi tot lo dia que en lo que havia plogut un parell de setmanes antes hi ha una saó bastant bona. Els sembrats fan molt bona cara, ses faves encara que petites, son molt sanes i s'aturen molts de cremayons; els blats i ordís fins aquí son bons.

—A Cala Rafjada hi ha dos barcos que carreguen; un de carbó i taronges

per Mahó i s'altre de llenya per Barcelona.

—El comerciant D. Antoni Vaquer (a) de S'Heretat ha comprat el barco Sant Josep a D. Antoni Fuster (a) Rànxe, i en estar acabades les importants reformes que li estan fent, el destinarà a transportar metro.

An els subscriptors d'América

Son bastants els subscriptors de América qui reben «Llevant» un any davant s'altre i no se cuiden d'enviar diners ni que les seves famílies paguin l'import de la subscripció. Es hora que se posin al corrent de pagues, per aixó les fem aquesta advertència. Els qui no tenen aquí qui se cuidi de pagar, que enviïn l'import per chec o giro, així com millor les vengui; prevenim a tots que els qui al trenta de Juny no hagin enviat a di res, deixarán de rebre el periodic.

Politica local

Com a noticia d'última hora podem anunciar que el cap de les dretes D. Pere Morell ha través al quefe liberal D. Antoni Esteva Amorós, el criteri que dominá en la reunió del partit que resenyam en altre lloc, arribant a fer-li com a sessió màxima, trescents vots de diferencia o be que presenti el comité liberal una lista dels vots que cregui seus i ademés de's discutibles que hi pugui haver, está disposat a donar-los-ne cent més.

Amb aixó, D. Pere ha demostrat tant el seu gran esperit de transigencia i el seu desig de mantenir la pau d'Artá, que mereix l'agraïment de tothom. I si no s'accepta proposta tan beneficiosa tothom podrà senyalar sempre amb so dit an el qui en aquell cas, demostrarien despreciar l'orde i armonia de la nostra vila per satisfer insanes ambicions o venjances.

De Ca Nostra

Meteorologia.

El temps ha canviat molt. Aquesta setmana, segons diuen els pagesos, ha plogut duros de cantell, aixó vol dir que ha fet molta saó. El dimecres dematinada va ploure ferm, amb aquell brusquetjar seguit, seguit que amara la terra; tot el mati seguien les brusques i el divenres encare segueix.

Aquesta saó ha duita l'alegria en el cor dels nostros pagesos, i es ben natural.

Estat sanitari

Segueix encare ajequent se colcú atacat del dengue; però no ha canviat la benignitat de malaltia.

Morta.

Dissapte de la setmana passada devers la una tocaren una extremunció; fou per mestre Mateu Claret, de 83 anys el qual morí dins breu moments. An els funerals i acompanyada hi assistí molta de gent.

També morí el dia 19 Sa mes-tresa de mestre Juan Marin de devora es Pontarró de la qual diguerem ja que havia extremunciat.

També trobaren morta el dimecres demati madó Moma, sogra de Na Agustina dels cacauets.

A totes les famílies respectives expressam el nostro condol.

Cami de S'Hermita

Rebuda l'orda de l'enginyer del Estat dimars se comensá a efectuar les obres del Camí de l'Ermita de Bellem. S'ha dispost que hi peguin dues brigades comensant al torrent de Son Morey fins a l'Ermita, i s'altre que fast el tros d'Artá a Son Morey.

Arbitres municipals

El dia de St. Josep al vespre s'encantaren publicament els Arbitres municipals de Matadero Plassa, cotxo dels morts, corral de la vila etc. etc. El dijous se va fer l'altre subasta amb la puja del 5 pç quedant rematada de la siguent manera:

Dret de plassa a favor de Pere Sancho Casellas (a) Seu des Carreró per 1890 pts.

Cotxo dels morts a favor de Miquel Negre Cifre (a) Mondoy per 210 pts.

Corral del Rei a favor de Juan Llaneras Sancho, per 260 pts.

Dret de matadero a favor de Francesc Bonnin Picó de Na Coloma per 3405 pts.

Aniversari del Mestre «Segundo»

La Comissió s'ha reu nida varies vegades tenguent ja ulti mat el programa dels actes a celebrar que donarem a conèixer oportunament. Se comensa a enviar invitacions an els antics deixebles.

Primera Comunió

Ahí divenres a l'Església Parroquial se celebrá solemnement la 1ª Comunió dels nias i nines de la vila. Hi hagué 43 nins i 55 nines: total cent un.

Religioses

Demá diumenge del Ram tant a la parroquia com an el Convent se celebrará l'ofici de la diada amb la bendició dels Rams i el cap-vespre a la Parroquia s'hi ferá el Vía-Crucis amb els dotze sermons. En els demés dies sants s'hi ferán les funcions de costum.

SECCIO AMENA

UN PURO I UN ROLLET

Conten que s'altr'any, quand hi havia aquella escassés de tabac que no fumaven ni els estanquers, un dia En Verga se passetjava pe s Born de Ciutat fumant un puro de pam i tros, capás de despertar males ideés a qualsevol fumador de senfeinat.

No l'havia d'afinar un bastaix desanat qui s'haguera fumat ses claus de St. Pere. No se sab be si va ser es cremayó d'es puro lo que l'illuminá, ho qu'es cert es que en aquell moment l'homo se va sentí filosof i el seu pesquis va filá aquest silogisme:

— Qui fuma puro tira llosca. En Verga fuma puro. Ergo, en Verga tirarà llosca.— I ja's partit darrera en Verga. Si no's qu'aquest arribá a notar s'insistencia amb qu'el seguia aquell individu sospitós i avisá un guardia d'aquells qui fan tanta por, el qual el va sometre an el siguent interrogatori:

- Porqué va detrás del señor?
- Porqué'l señor fuma puro.
- Y a usted qué le importa?
- Qui fuma puro tira llosca.
- Y eso qué quiere decir?
- Que si l señor tira llosca, se la jura un servidor.

I en vista de les inofensives i modestes pretensions del bastaix el Sr. Verga que es molt liberal, li va regalá un habaco d'aquells de marca i faixat.

Pero un altre dia que també estava atacat de fumarera i va veure un altre senyor qu'a amb un puro a sa boca la marcava molt, pero no era el Sr. March, i també pitjá darrera amb s'illusió de fumar-se sa llosca, quand ja estava moit d'encalsarlo i es senyó ja se cremava els mostatxos, veu que fent es benèit s'acosta a una vorera, frega sa llosca pe sa paret i la se posa dins sa butxaca.

I conten qu'el desairat traginaiere va deixá caure aqueix comentari pesat i redó:

— Caray! Aquest es conservador.

ENDEVINAYES

1— Qué's lo que va hores enllá sens caminar?

2— Qué's una cosa que com més s'allarga més s'acursa?

3— Neix, creix i mor amb un dia.

4— Qui se va menjá es gail de la Passió qu'era de ferro?

FUGA DE CONSONANTS

u.a.e .o.u.o. .o.o
ue.e.ei. e.a.i.e.a
e.e.o.e'. i.e..ó
ua, ia.a.a.e.e

Les solucions an el n° qui ve

SOLUCIONS a les endevinayes del n.º passat,

A la Xarada—Pigota.

2ª.—La M.

3ª.—Cau aigo.

4ª.—Perque ja sab el paper de memoria.

5—Torná veys.

Endevinaires:

Antoni Massot, Josep Bisbal
Bárbara Torres, Juan Servera, Un Ignorant.

Jeroglific comprimit

Ki Ki Ei kon 100

TARJETA

Jusep Salom Vancorna

Compondre el nom d'un poeta mol conegut.

Jusep Bisbal,

MERCAT D'INCA

Bessó a 100'00 quintá.

Blat a 26'00 sa cortera.

Xeixa a 26'00 « « »

Ordi mallorquí a 16'50 « «

« forastera 16'00 « «

Civada mallorquina 13'00 pts. id.

» forastera a 12'00 « «

Faves cuitores a 25'00 « «

« ordinaries a 25'00 « «

« pei bestiar a 25'00 « «

Máquina de Batre

MARCA

MESTRE I NADAL

S'en ven una en bon esta.

INFORMARÁN:

CAIXA RURAL

ARTA

TIPOGRAFIA CATOLICA
DE
A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÁFICS.**

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CLASSE DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

**SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL**

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calerratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo.
Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, San Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA
**a GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI**

Eensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la
PANADERIA Victoria

ES FORN NOU
D'EN

Miquel Reca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

**GRANDES ALMACENES
San José**

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAMBÉ II n.º 39:149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TOASCSAES.LD

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48 - ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

teu una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerol 43.

Si voleu menjar bo i llegítim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE